

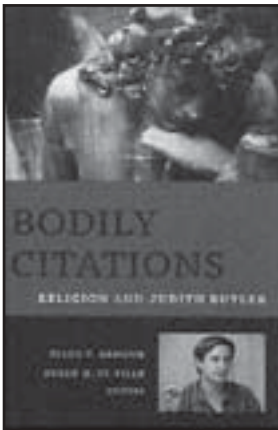
Владимир Ивановић

Друштвена историја у фокусу IV

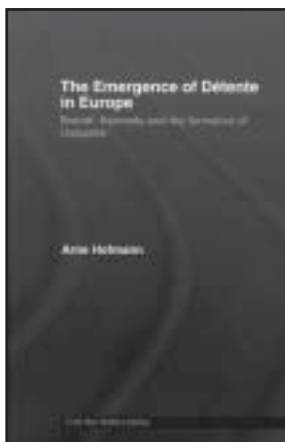
1. Holm Sundhasssen, *Geschichte Serbiens*, Böhlau, 2007, с. 514.

Geschichte Serbiens – Историја Србије је обимно дело немачког професора Холма Зундхаузена (Holm Sundhasssen) са Института за Источну Европу у Берлину. Професор Зундхаузен је на 514 страна приказао историју Србије од Првог српског устанка до почетка тзв. пост милошевићеве ере, повезујући политичку и догађајну историју са културним, привредним и друштвеним аспектима, којима је посвећен добар део књиге.

2. Ellen T. Armour and Susan M. St. Ville, eds. *Bodily Citations: Religion and Judith Butler*. New York: Columbia University Press, 2006. с. 311.

Џудит Батлер (Judith Butler) је својом књигом *Тела која значе* отворила ново поље у разумевању конструкције и представе идентитета. Током времена њени радови постали су незаобилазни за развој феиминистичких и queer теорија. *Bodily Citations* је прва антологија која покушава да теоријске моделе Батлерове примени на религију. Користећи ову колекцију есеја, антрополози, теолози, етичари и проучаваоци библијских студија, могу да истажују велики број тема у библијским, исламским, будистичким и хришћанским традицијама. Аутори бацају ново светло на идеје Џудит Батлер показујући њихово етичко и политичко значење.

3. Hofmann, Arne, *The Emergence of Détente in Europe. Brandt, Kennedy and the Formation of Ostpolitik*, London, 2007.

Књига се бави утицајима које је америчка администрација имала на развој политике „малих корака“ Вилија Бранта и касније формирање Ostpolitik, која је представљала основ детанта у Европи. Кроз берлинску кризу, кризу у америчко-немачким односима, Кенедијеве чувене посете Берлину, као и три састанка ова два државника, прати се Брантова интеракција са Кенедијевом администрацијом од 1961. године. Приказује се постепена промена Брантове позиције и концепти Брантове и Кенедијеве политике детанта као и импликације које су они имали на домаћу политику, политичке кампање и креирање слика у јавности.

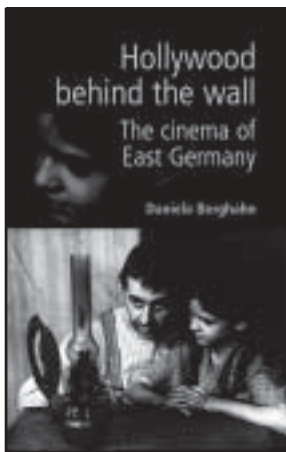
4. Martin Klimke, Joachim Scharloth, 1968, *Handbuch zur Kultur- und Mediengeschichte der Studienbewegung*, Stuttgart, 2007, с. 329.

Књига представља приручник културне и медијске историје студентског протеста 1968. године. Написати један такав приручник представља свакако изазов, тим пре што аутори поушавају истовремено да студентски протест доведу у везу са друштвеним променама 60-тих година, држећи се тезе да моћно дејство протеста лежи пре свега у дубоким променама културне сфере и свакодневне праксе. У сваком случају, ова књига нуди један нов и занимљив поглед на политичко струјање које је утицало на касније деценије.

5. **Judd Stitzel**, *Fashioning Socialism, clothing, politics and consumer culture in East Germany*, Oxford, 2005. с. 224.

Fashioning Socialism представља прву историју моде у Источној Немачкој. Ова студија анализира период од краја другог светског рата до 1971 године, при чему педесете године стоје у средишту истраживања. Књига реконструише идеал и реалност источњонемачког потрошачког друштва. Користећи се изворима из државних архива, савременим публикацијама (нпр. модним часописима), наративним интервјуима као и аудио материјалом, аутор је покушао да анализира и да одговор на следећа питања: Да ли је Источна Немачка била лабораторија за креирање моде? Који су политички актери подржавали, а који ометали развој модне индустрије? Које су се противречности при томе јављале? Какву улогу су играле политичке кризе у ДДР?

6. **Daniela Berghahn**, *Hollywood Behind the Wall: The Cinema of East Germany*. Manchester, University Press, 2005., с. 294

Велики број студија написан је о историји филма у Вајмарској републици, нацистичкој Немачкој и Западној Немачкој. Мали број истраживача показао је интересовање за историју источњонемачког филма. Вредност ове књиге није само у томе што покрива историју источњонемачког филма, већ и у томе што аутор анализира DEFA, (источњонемачку државну филмску компанију), као и идеолошке и политичке утицаје на филмску продукцију DDR-а. С друге стране аутор добар део књиге посвећује текстуалној анализи важних источњонемачких филмова, посматрајући их у контексту филмова који су се приказивали у источноевропским и западњонемачким биоскопа.

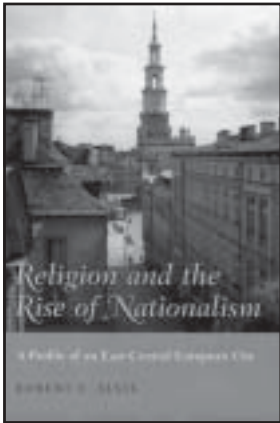
7. **Amy C. Beal.** *New Music, New Allies: American Experimental Music in West Germany from the Zero Hour to Reunification.* Berkeley: University of California Press, 2006. с. 340

Ова детаљна монографија нуди исцрпну слику западнонемачке рецепције америчких музичких утицаја у послератној Европи, од 1945. до 1989. године. Ауторка се фокусира пре свега на америчку експерименталну музику, пратећи рад John-а Cage-а, Morton-а Feldman-а, Conlon-а Nancarrow-а и Steve-а Reich-а. Ови неконвенционални музичари, који су развијали нове музичке жанрове, нису били део институција. Ипак, ауторка не анализира њихова музичка дела, већ истражује друштвено и персонално окружење њихове музике у контексту идеолошких концепција друге половине 20. века.

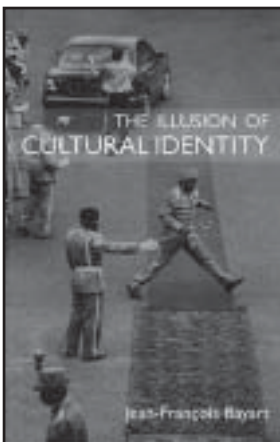
9. **Susan Barton.** *Working-Class Organisations and Popular Tourism, 1840-1970.* Manchester: Manchester University Press, 2005.с.237

Ова књига показује да популарни туризам вуче корене из тзв. колективних организација и два века развоја радничког покрета. Ауторка говори о томе како су често неплаћена одсуства са посла постала организована и плаћена. Пратећи развој радничког туризма кроз скоро два столећа, студија осликава улогу коју су клубови и радничка удружења имали у осигуравању плаћеног одмора за све.

10. **Robert E. Alvis.** *Religion and the Rise of Nationalism: A Profile of an East-Central European City.* Syracuse: Syracuse University Press, 2005. с. 227

Многи научници, међу њима и Ентони Смит и Бенедикт Андерсон (Anthony D. Smith i Benedic Anderson), претпостављају једну обрнуту везу између религије и национализма. Датирајући појаву национализма у модерну, они претпостављају да је религиозност у ранијим временима била узрок политичке пасивности, а да је секуларизација у 19. веку каналисала ослобођену енергију у национализам. Гледано из ове перспективе, савремени религиозно утемељени национализам представља скорашњи феномен. Роберт Елвис (Robert E. Alvis) оспорава ове две тезе приказујући на примеру града Познања у Пољској утицај религиозних убеђења и верског идентитета на формирање пољског и немачког националног идентитета у првој половини 19. века. Користећи се архивским материјалом, укључујући мемоаре, полицијску и владину кореспонденцију, аутор реконструира развој оенова колективног идентитета у време социоекономских промена и политичких, религијских и културних врења.

11. **Jean-Francois Bayart.** *The Illusion of Cultural Identity.* Chicago: University of Chicago Press, 2005, с. 303.

Концепт културног идентитета постао је погодно објашњење за већину политичких проблема у свету. Књига *The Illusion of Cultural Identity* критикује овакву врсту рационализације, доказујући да фиксирани културни идентитет у ствари не постоји. У овој високо софистицираној књизи, Бајар (Bayart) показује да су идентитети флуидне, а не хомогене и врло често измишљене творевине. Његове теоретске импликације су утемељене на великом броју историјских примера.

12. **Mechtild Gilzmer**, *Denkmäler als Medien der Erinnerungskultur in Frankreich seit 1944*, München 2007.

Ни у једном другом медију се тако јасно не приказује значење прошлости једне заједнице као у споменику. У исказивању поште жртвама и инсценирању прослава сећања причају се врло очигледно „националне“ историје. Мехтлид Глизмер (Mechtild Glizmer) је својом студијом ступила на једно потпуно ново поље. Наиме, она је реконструирала на који начин су се рађале иницијативе за подизање споменика, користећи се при томе изворима из француских државних и локалних архива. У овој студији аутор не анализира само готов производ, тј. споменик, него и процес који је водио до његовог подизања. Овај рад представља такође и иконографску анализу и показује изненађујућу везу између изграђивања националног идентитета и слике рода.

13. **Burkhardt, Martin**: *Arbeiten im Archiv. Praktischer Leitfaden für Historiker*. Stuttgart: UTB 2006, с. 132.

Дело Екхарда Франца (Eckhardt E. Franz) *Einführung in die Archivkunde* било је основни приручник за све они који су хтели да истражују у архивима. У последње време појавиле су се још две књиге, које нуде практична објашњења за архивски рад. Ове две књиге су утолико битније што испуњавају празнину у литератури која се бави методама историјске науке. Прва носи наслов *Einführung in die moderne Archivarbeit* и намењена је студентима. Друга је дело Бурхарда Екхарда (Burkhardt Eckhardt) *Arbeiten im Archiv*, који је најбитније информације везане за архивски рад, које су неопходне сваком новом истраживачу, представио у читљивој форми и уз бројне практичне примере.

14. **Fridrikh Igorevich Firsov, eds.** *Dimitrov and Stalin, 1934-1943: Letters from the Soviet Archives.* Yale University Press, 2000. с. 278.

Ова књига представља колекцију од 54 писама, размењених између Стаљина и Георги Димитрова, који се налазио на челу Комитерне. Писма су до скоро била недоступна научницима, чувана у совјетским архивама. Она осветљавају совјетску спољну политику и Стаљинове ставове и намере у време великог терора током тридесетих година. Нека од писама садрже и Стаљинове личне белешке, потврђујући потпуну зависност Комитерне од Кремља. У сваком случају, ова књига може бити од велике вредности за све који се баве Источном Европом и совјетском историјом.

15. **Ivana Dobrivojević,** *Državna represija u doba diktature kralja Aleksandra 1929 – 1935,* Institut za savremenu istoriju, Beograd 2006, с. 370.

Ова књига иде за тим да разбије постојећу стереотипну слику о шестојануарском режиму и да одговори на питање докле сме да иде једна држава да би заштитила поредак.

Ауторка се позабавила анализом репресије „од озго“, али и „одоздо“, анализирајући рад жандармерије, судова и казних завода, али и понашање обичних људи који су радо денунцирали своје комшије, познанике, а каткад и чланове породице, сумњичећи их за „антидржавну“ делатност. Како се радило о навикама које су представљале обележје једног поднебља и једне културе, ауторка закључује да не треба да чуди да се исте матрице, иако далеко софиситцираније, могуће наћи и у потоњем социјалистичком режиму.